

Integrale Handhaving

Opzet Quick Scan

Rekenkamer Weert
Oktober 2008

Inhoudsopgave

1. Achtergrond en aanleiding
2. Centrale vraagstelling
3. Deelvragen
4. Aanpak en resultaat
5. Organisatie en planning

1. Achtergrond en aanleiding

De aandacht voor de handhavende taak van de overheid wordt steeds groter. Voor de gemeenten is een belangrijke handhavingstaak weggelegd. In januari 2006 heeft de gemeenteraad van Weert de Nota integrale handhaving, deel A beleidskader vastgesteld.

Doelstelling van deze nota is een gemeentebrede afstemming van de handhaving door middel van een gemeentebreed handhavingsbeleid en jaarlijkse programmering. Aanleiding voor deze nota was o.a:

- Geen totaal overzicht van gemeentelijke taken en bevoegdheden waarbij handhaving een rol speelt;
- Onvoldoende inzicht in mensen en middelen;
- Geen expliciete bestuurlijke keuzes ten aanzien van ambities en prioriteiten die gesteld moeten worden.

In de nota integrale handhaving, deel A zijn strategische, beleidsmatige, organisatorische en uitvoeringsuitgangspunten geformuleerd. Tevens worden de handhavingstaken benoemd en geprioriteerd.

Uitgangspunten integrale handhavingsnota

Strategische uitgangspunten
<ul style="list-style-type: none">▪ Voorkomen is beter dan genezen;▪ Er wordt consequent en structureel toezicht gehouden;▪ Er wordt strikt gehandhaafd, gedogen gebeurt met een grote mate van terughoudendheid.
Beleidsuitgangspunten en organisatorische uitgangspunten
<ul style="list-style-type: none">▪ De handhavingstaak dient zich van reactief naar pro-actief te ontwikkelen. Daartoe worden in een handhavingprogramma de voorgenomen handhavinginspanningen op basis van een prioriteitsstelling vastgelegd. Over de uitvoering van het programma wordt jaarlijks gemonitord en aan de gemeenteraad gerapporteerd.▪ Bij nieuwe en te wijzigen normstelling wordt structureel een handhaafbaarheidstoets uitgevoerd. De resultaten van deze toets worden in de gestelde norm verwerkt en in de toelichting bij de gestelde norm vermeld.▪ Er is sprake van een functiescheiding tussen vergunningverlening en handhaving.

- Teneinde het handhavingsbeleid effectief en efficiënt te kunnen uitvoeren moeten de betrokken afdelingen en externe partners – daar waar nodig nauw met elkaar samenwerken. Hiertoe wordt regelmatig overleg gevoerd. De bij de handhaving betrokken afdelingen vervullen een 'oog en oor functie' voor elkaar.
- Het verhogen van de legeskosten bij het legaliseren van illegale activiteiten middels het vergunnen van deze activiteiten.

Uitgangspunten m.b.t. de uitvoering

- Overtredingen waarbij handhaving niet kan wachten worden meteen aangepakt.
- Na constatering van een overtreding wordt eenmaal een bestuurlijke waarschuwingsbrief verstuurd. Daarna wordt een handhavingprocedure gestart.
- Indien een handhavingstraject in gang is gezet, dan wordt dit traject ook afgemaakt. Wie A zegt, moet ook B zeggen. Dit zal zich ook moeten vertalen in een snelle toepassing van de handhavinginstrumenten. Uitgangspunt is dat verbeurde dwangsommen altijd worden geïnd ook al is de overtreding inmiddels ongedaan gemaakt.
- Uitgangspunt is dat de gemeente bij de start van een procedure voor het opleggen van een dwangsom of het toepassen van bestuursdwang beoordeelt of een verzoek wordt gedaan om strafrechtelijk op te treden danwel of een BOA een proces-verbaal moet opmaken.
- Het gewenste handhavingstraject wordt, waar mogelijk, vastgelegd in protocollen.

Deel B van de nota is niet vastgesteld. In 2008 hebben de sectoren stadsontwikkeling en stadsbeheer en samenleving en burgerzaken afzonderlijk hun programmering opgesteld in Integrale handhaving, handhavingsprogramma Domein I, 2008 en Handboek programmatisch handhaven.

De rekenkamer Weert wil met een quick scan onderzoeken in welke mate de uitgangspunten van het handhavingsbeleid zijn geïmplementeerd, inclusief de bestuurlijke prioritering van de handhavingstaken.

2. Centrale vraagstelling

Wordt het integraal handhavingsbeleid van de gemeente Weert uitgevoerd conform de uitgangspunten?

3. Deelvragen

Het handhavingsbeleid bevat uitgangspunten t.a.v. strategie, beleid en organisatie en uitvoering. De deelvragen gaan specifiek in op in hoeverre deze uitgangspunten zijn geïmplementeerd.

Besluitvorming

1. In welke mate is de raad betrokken geweest bij de opstelling van de beleidsuitgangspunten?
2. In welke is de raad betrokken geweest bij de bestuurlijke prioritering van de handhavingstaken?
3. In welke mate is de raad betrokken geweest bij de programmering?

4. In welke mate wordt de raad geïnformeerd over de daadwerkelijke uitvoering van de programmering?

Implementatie

3. Op welke wijze geeft de gemeente Weert invulling aan haar strategische uitgangspunten?
4. Op welke wijze geeft de gemeente Weert invulling aan haar beleids- en organisatorische uitgangspunten?
5. Op welke wijze geeft de gemeente Weert invulling aan haar uitgangspunten t.a.v. de uitvoering?
6. Op welke wijze vertaalt de gemeente Weert haar prioriteitstelling in de programmering en in de praktijk?

Resultaten

7. Wat zijn de consequenties van de uitkomsten van de voorgaande onderzoeksvragen voor de doelstelling van het integraal handavingsbeleid: gemeentebrede afstemming van de handhaving en de daarvan afgeleide doelstellingen¹?

4. Aanpak en resultaat

De quick scan volgt acht stappen:

- Projectvoorbereiding
- Normenkader
- Dataverzameling
- Technische reactie college van B&W
- Data analyse
- Opstellen conclusies en aanbevelingen
- Bestuurlijke reactie
- Opstellen eindrapport

Projectvoorbereiding

Het doel van deze stap is een professionele voorbereiding van het onderzoek. De activiteiten die in dit kader uitgevoerd worden zijn:

- het opstellen van de onderzoeks-aanpak door de rekenkamer
- het opstellen van de detailplanning
- het verzamelen van de benodigde informatie (dossiers, werkprocessen etc)
- de selectie van een onderzoeksbureau dat onderzoek uitvoert

Het concrete resultaat is een professioneel voorbereid onderzoek, gereed om te worden uitgevoerd.

Normenkader

In deze quick scan worden de beleidsuitgangspunten zoals de gemeente Weert deze heeft geformuleerd in de nota integrale handhaving gehanteerd als het normenkader. Het resultaat ligt dus al vast.

Dataverzameling

Het doel van deze stap om gegevens te verzamelen die aangeven, aan de hand waarvan de deelvragen kunnen worden beantwoord.

¹ En aan de daarvan afgeleide doelstellingen: het bieden van een duidelijke rechtszekerheid zowel intern als extern, het trachten te voorkomen van willekeur en rechtsongelijkheid, het vergroten van de geloofwaardigheid en legitimiteit van het gemeentebestuur, het versterken van de gemeente in juridische procedures, een optimale inzet van de beschikbare middelen en menskracht.

Om deze gegevens te verkrijgen zullen we dossieronderzoek laten doen en interviews laten uitvoeren. Het resultaat is de dataverzameling.

Technische reactie

We bieden de dataverzameling aan het college van B&W in een korte rapportage. We vragen het college om binnen een periode van 3 weken te reageren ten aanzien van juistheid en volledigheid van deze dataverzameling.

Het resultaat van deze technische reactie is een dataverzameling die juist en volledig is.

Data-analyse

We analyseren de dataverzameling aan de hand van het normenkader. Het resultaat is de beantwoording van de deelvragen.

Opstellen conclusies en aanbevelingen

Naar aanleiding van de beantwoording van de deelvragen formuleren we conclusies en aanbevelingen. Het resultaat van deze stap zijn onze conclusies en aanbevelingen aan de gemeenteraad.

Bestuurlijke reactie

De analyse en de conclusies en aanbevelingen leggen we voor aan het college van B&W. We vragen het college om haar reactie te geven binnen een periode van vier weken. Het resultaat is de bestuurlijke reactie, die wordt toegevoegd aan het onderzoeksrapport in een bijlage.

Opleveren eindrapport

Het doel van deze stap is het schrijven van het eindrapport. Dit rapport leggen we via het bestuurlijke traject voor aan de raad. De uit te voeren activiteiten zijn, naast het opstellen van het rapport, procesmatig van aard en gericht op politieke oordeelsvorming in de raad. Het concrete resultaat is de oplevering van het eindrapport aan de raad .

5. Organisatie & planning

Organisatie

Voor inhoudelijke informatie zijn wij afhankelijk van de organisatie van de gemeente Weert. Zonder medewerking kunnen wij ons onderzoek niet uitvoeren.

De feitelijke 'doe-werkzaamheden' worden uitgevoerd door een externe onderzoeker.

We begeleiden en sturen de onderzoeker en toetsen periodiek de resultaten. We blijven daarbij verantwoordelijk voor de uitvoering van dit plan van aanpak. Een hoge mate van toegankelijkheid en ontvankelijkheid van de extern onderzoeker is een kritische succesfactor voor het slagen van het onderzoek.

Planning

In onderstaande tabel staat aangegeven welke planning wordt gehanteerd voor het onderzoek.

Datum	Activiteit
september	Bespreken onderzoeksopzet
oktober	Selectie bureau
november	Dataverzameling /nota van bevindingen
januari	Technische reactie college
januari	Conclusies en aanbevelingen
februari	Bestuurlijke reactie college
maart	Eindrapport